

Afrapportering af Basel-konventionens 9. partskonference

I forlængelse af orientering af FMPU om centrale emner på Basel-konventionens 9. partskonference, som fandt sted d. 23. – 27. juni 2008 på Bali, følger en rapportering af resultaterne af forhandlingerne.

Følgende centrale emner på COP 9 er gennemgået nedenfor:

1. Ikrafttræden af forbuddet mod eksport af farligt affald
2. Ophugning af skibe
3. Udnyttelse af synergier mellem Rotterdam-, Stockholm- og Basel-konventionerne
4. Finansiering af konventionen
5. Tema for ministersegmentet: "Waste management for human health and livelihood"

Ad. 1. Ikrafttræden af forbuddet mod eksport af farligt affald

Forhandlingerne bestod dels i forhandlinger om den juridiske fortolkning af bestemmelsen om ikrafttrædelse dels i en dialog på politisk niveau. På trods af ihærdige forsøg fra EU, på at få et resultat af forhandlingerne om fortolkningen af ikrafttrædelsesbestemmelsen, lykkedes det ikke på denne partskonference at få et gennembrud i forhold til den juridiske fortolkning, der understøtter en ikrafttrædelse af forbuddet så hurtigt som muligt..

Det indonesiske formandskab for konferencen havde lagt op til uformelle drøftelser af fremtidige muligheder for at sikre en ikrafttrædelse af forbuddet, fordi forhandlingerne om den juridiske fortolkning endnu ikke har ført til en løsning. EU signalerede klart, at det er vigtigt, at fokusere på initiativer, der kan sikre ikrafttrædelse af forbuddet, og at man derefter kan drøfte mulighederne for at kigge på at tilrette konventionen i forhold til den globale udvikling af handel med affald.

Det stod klart, at Canada, Australien og Japan m.fl. var meget interesserede i at undersøge andre muligheder for fortolkninger af forbuddet mod eksport af farligt affald fra de rige lande til de fattige. Eksempelvis kom det frem, at i stedet for at specificere hvilke lande der er omfattet af forbuddet, ønskede de at åbne op for muligheden for eksport til behandlingsanlæg som kan dokumentere at behandlingen foregår miljømæssigt forsvarligt.

Indonesien fremlagde en "Statement", som værtsland og Præsident of the COP, som opfordrer parter til konventionen til at ratificere forbudsbestemmelsen. Samtidig opfordrer de også parter til at igangsætte initiativer, der kan bidrage til at opfylde formålet med forbuddet. Denne opfordring kan fortolkes bredt, idet den både henviser til igangsættelse af aktiviteter i forhold til ulovlig eksport af affald såvel som initiativer i forhold til at opbygge behandlings kapacitet.

Da der er tale om et statement fra værtslandet, var det ikke muligt at lave tekstændringer hertil. Schweiz tilbød at initiere en uformel gruppe, der frem til næste partskonference i 2011 skal drøfte initiativer, der støtter op om det indonesiske forslag. Danmark agter at deltage aktivt i denne proces.

Ad. 2. Ophugning af skibe

Partskonferencen blev enige om at sende et klart signal til IMO om, at IMO skal sikre, at den nye konvention kommer til at omfatte et klart ansvar for de relevante parter, specielt skibsejere, flagstater og ophugningsstater, i forhold til at sikre en sikker og miljømæssig forsvarlig ophugning af skibe. Man blev desuden enige om en proces for en sammenlignende vurdering af den nye IMO konvention om ophugning af skibe, når denne er vedtaget (maj 2009), i forhold til Basel-konventionen således, at det sikres at man på næste partskonference har mulighed for at vurdere, om der er grundlag for i fremtiden at undtage skibe fra Basel-konventionens bestemmelser. Der blev fra EU's side klart signaleret vigtigheden af, at man skulle sikre at skibe der sendes til ophugning, ikke reguleres af både IMO og af Basel-konventionen.

Ad. 3. Udnyttelse af synergier mellem Rotterdam-, Stockholm- og Basel-konventionerne

Der forelå til partskonferencen et udkast til en beslutning om at styrke samarbejdet og koordinationen mellem Basel-konventionen og de to globale kemikaliekonventioner; Rotterdam-konventionen om forudgående informeret samtykke ved handel med visse kemikalier og Stockholm-konventionen om persistente organiske giftstoffer. I udkastet indgik der en pakke af anbefalinger om at udnytte synergier på en række områder, udarbejdet af en arbejdsgruppe under de tre konventioners partskonferencer. Formålet med pakken er at sikre udnyttelsen af synergier, effektivisering og bedre implementering i praksis af de tre konventioner, som alle omfatter en indsats mod produkter og affald bestående af eller med farlige kemikalier.

Det lykkedes at få vedtaget en beslutning, som indebærer, at pakken af anbefalinger forbliver uændret, således, at der alene bliver foretaget mindre ændringer i den medfølgende beslutningstekst om Basel-konventionens godkendelse. Før anbefalingerne kan implementeres, skal de vedtages af Rotterdam-konventionens partskonference i efteråret 2008 og af Stockholm-konventionens partskonference i foråret 2009, men det er meget positivt, at det lykkedes at få vedtaget beslutningen her på Basel-konventionens partskonference, der som den første på forhånd var vurderet at ville være vanskeligst.

Ad. 4. Finansiering

Der blev på partskonferencen vedtaget et budget der medfører at næste partskonference først bliver i 2011 i stedet for om 2 år, som indtil nu har været konventionens faste tidsinterval. Beslutningen medfører dels at man sparer udgifterne til afholdelse af et møde og dels at konventionen afholdes på et tidspunkt som er fordelagtigt i forhold til samarbejdet med Stockholm-konventionen.

Ad. 5. Ministerdeklarationen

Der blev vedtaget en ministerdeklaration "Bali declaration on waste management for human health and livelihood". Ministrene påpeger her, at;

- implementering af Basel-konventionen kan bidrage til at nå målene i FN's millenniumerklæring fra 2000, herunder målene om fattigdom og sundhed.
- hvis affald ikke håndteres på en sikker og miljømæssig forsvarlig måde, kan det få alvorlige konsekvenser for miljø, sundhed og bæredygtige livsvilkår
- ressourcemobilisering er vigtig for at nå konventionens mål
- man bør udnytte synergier i forhold til beskyttelse af klimaet, og i den forbindelse udnytte mulighederne for at søge ressourcer via de fleksible mekanismer under Klimakonventionen og Kyoto Protokollen.

Endelig anmodes WHO's generalforsamling om at overveje en resolution om forbedring af sundhed gennem sikker og miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering.